

Kacper Malinowski*

ZAKWALIFIKOWANIE USŁUG JAKO SPECJALISTYCZNYCH ZE WZGLĘDU NA ZGŁOSZONY ZAKRES DZIAŁALNOŚCI W KARCIE PODATKOWEJ A USŁUGI W ZAKRESIE OCHRONY ZDROWIA LUDZKIEGO

Streszczenie. Artykuł podejmuje problem kwalifikacji określonych czynności i prac jako usług specjalistycznych w kontekście warunku wyłączającego możliwość korzystania przez podatnika z osób niezatrudnionych, przy uwzględnieniu zgłoszonego zakresu działalności. W pierwszej kolejności przedstawiono ogólne zagadnienia dotyczące karty podatkowej, które wpływają – bądź powinny wpływać – na ocenę tego zakresu. Następnie zaprezentowano metodykę analizy w odniesieniu do rodzajów działalności, których przedmiot został określony w załącznikach do ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym. Szczególną uwagę poświęcono działalności w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego, w ramach której zidentyfikowano dwa konkurencyjne podejścia interpretacyjne: oparte na kryterium przedmiotowym oraz na kryterium podmiotowym czynności i prac. Podejścia te determinują odmienne znaczenie przypisywane Polskiej Klasyfikacji Działalności, co prowadzi do rozbieżności w praktyce stosowania prawa. W konsekwencji artykuł formułuje postulaty *de lege*

* Student na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego, e-mail: kacper.w.malinowski@outlook.com, <https://orcid.org/0009-0003-7999-553X>

Received: 30.04.2026. Revised: 19.05.2026. Accepted: 7.06.2026.

© by the Author, licensee University of Lodz – Lodz University Press, Lodz, Poland. This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution license CC-BY-NC-ND 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>)

Funding information: Not applicable. **Conflicts of interests:** None. **Ethical considerations:** The Author assures of no violations of publication ethics and takes full responsibility for the content of the publication. **The percentage share of the authors in the preparation of the work is:** K.M. 100%. **Declaration regarding the use of GAI tools:** Not used.

ferenda, a także wskazuje na możliwość wykorzystania alternatywnych instrumentów interpretacyjnych, które mogą trafniej oddawać rzeczywisty charakter analizowanego rodzaju działalności.

Słowa kluczowe: usługi specjalistyczne, karta podatkowa, zgłoszony zakres działalności, usługi w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego

QUALIFYING SERVICES AS SPECIALISED IN THE LIGHT OF THE DECLARED SCOPE OF BUSINESS IN THE TAX CARD AND HUMAN HEALTHCARE SERVICES

Abstract. This article examines activities and works classified as 'specialised services' based on the declared scope of business, acting as an exception to the requirement that the taxpayer must not utilise non-employed personnel. It presents general aspects of the tax card regime that influence, or ought to influence, the assessment of this scope. The article outlines an analytical framework for business activities whose subject matter is defined in the annexes to the Act on Flat-Rate Income Tax. Furthermore, two approaches regarding human health protection services are analysed, focusing on either the objective or subjective aspects of the performed activities. These approaches entail varying stances towards the Polish Classification of Activities (PKD). Finally, the article presents *de lege ferenda* postulates and explores the potential use of alternative documentation that may more accurately reflect the nature of the business activities in question.

Keywords: specialised service, tax card, declared scope of business, human healthcare services

1. WPROWADZENIE

Karta podatkowa to forma opodatkowania podatkiem dochodowym, która zaliczana jest do najbardziej uproszczonych form wymiaru podatku tego rodzaju¹. Jest ona uregulowana w ustawie o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne². W ramach karty podatkowej podatek jest obliczany na podstawie oznak zewnętrznych działalności podatnika, takich jak np. liczba mieszkańców w danej miejscowości, liczba zatrudnionych pracowników, liczba godzin przeznaczonych na wykonywanie zawodu³. Przyjęcie wspomnianego

¹ R. Mastalski, *Ustalenie podstawy wymiaru w polskim postępowaniu podatkowym*, s. 130–147, za: S. Babiarz, S. Bogucki, A. Dumas, R. Pęk, S. Presnarowicz, J. Pustuł, *Ryczałty w prawie podatkowym*, Warszawa 2012, s. 43.

² Ustawa z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 843 ze zm.) – dalej: u.z.p.d. lub ustawa o zryczałtowanym podatku dochodowym.

³ S. Babiarz, S. Bogucki, A. Dumas, R. Pęk, S. Presnarowicz, J. Pustuł, *Ryczałty w...*, s. 27–28, 44.

powyżej sposobu obliczenia podatku powoduje, że w doktrynie kartę podatkową zalicza się do ryczałtów kwotowych⁴.

W ramach tej formy opodatkowania obowiązki formalne są ograniczone⁵, na podstawie art. 24 ust. 1 zd. 1 u.z.p.d. podatnicy są zwolnieni z obowiązku prowadzenia ksiąg podatkowych, składania zeznań podatkowych oraz wpłacania zaliczek na podatek dochodowy. Jest to niewątpliwie korzystne dla podatników, gdyż w doktrynie wskazuje się, że obowiązki formalne są wadą opodatkowania podatkiem dochodowym na zasadach ogólnych, bowiem zwiększają koszty prowadzenia działalności gospodarczej, stojąc w sprzeczności z zasadą taniości podatkowej⁶.

W doktrynie i orzecznictwie wskazuje się na skierowanie karty podatkowej do konkretnych adresatów oraz fakultatywność wyboru tej formy opodatkowania podatkiem dochodowym. Karta podatkowa przeznaczona jest dla podmiotów prowadzących mniejszą działalność, które z ekonomicznego punktu widzenia są określane jako „słabsze gospodarczo”, a ze względu na formę prawną swojej działalności są osobami fizycznymi (działalność jednoosobowa), działają w ramach spółki osobowej, ale także spółki cywilnej⁷. Przykładowo, Wojewódzki Sąd Administracyjny (WSA) w Warszawie stwierdził, że jest to forma opodatkowania przeznaczona dla osób „prowadzących działalność zarobkową w mniejszych rozmiarach”, która nie jest dostępna dla wszystkich oraz nie jest obowiązkowa. Opodatkowanie w tej formie następuje na wniosek podatnika, co powoduje zobligowanie się przez niego do spełnienia konkretnych obowiązków⁸. Naczelny Sąd Administracyjny (NSA) również potwierdza, że ta forma opodatkowania jest przeznaczona dla niewielkich działalności⁹. Powyższe przykłady nie są osamotnione¹⁰. Takie przeznaczenie karty podatkowej powoduje, że

⁴ *Ibidem*, s. 42.

⁵ A. Bartosiewicz, R. Kubacki, *Ustawa o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne. Komentarz*, Warszawa 2011, art. 23, pkt 2, LEX.

⁶ R. Zieliński, *Uproszczone formy opodatkowania dochodów osób fizycznych z działalności gospodarczej*, Warszawa 2012, s. 82–83.

⁷ H. Dzwonkowski, *Charakter prawny karty podatkowej*, „Glosa” 1999, nr 10, s. 11.

⁸ Wyrok WSA w Warszawie z dnia 14. października 2008 r., sygn. III SA/Wa 742/08, LEX nr 514998.

⁹ Wyrok NSA z dnia 25 lutego 2010 r., sygn. II FSK 1674/08, LEX nr 595882.

¹⁰ Tak także: wyrok WSA w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 24 listopada 2016 r., sygn. I SA/Go 310/16, LEX nr 2178776; wyrok NSA z dnia 20 marca 2019 r., sygn. II FSK 1129/17, LEX nr 2680064; wyrok NSA z dnia 7 grudnia 2021 r., sygn. II FSK 1212/21, LEX nr 3291202.

można uznać je za dyrektywę wykładni przepisów dotyczących tej formy opodatkowania dochodu. Dyrektywa ta ma skłaniać do bardziej rygorystycznego oceniania spełnienia warunków rozliczania się w ramach karty podatkowej. Przypomina ona wykładnię innych „przywilejów podatkowych”. Wskazuje się w niej, że „przywileje podatkowe”, takie jak ulgi i zwolnienia podatkowe, są wykładane ściśle, tj. zawężająco, ze względu na bycie wyjątkiem od zasady powszechności opodatkowania¹¹.

Przepis art. 23 ust. 1 u.z.p.d. wymienia jedenaście rodzajów działalności, które mogą korzystać z tej formy opodatkowania. Wśród nich znajduje się działalność polegająca na świadczeniu usług w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego, jednakże nie wszyscy uprawnieni do ich wykonywania mogą się rozliczać w formie karty podatkowej. Zgodnie z częścią VIII tabeli zawartej w załączniku nr 3 do ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym (dalej – załącznik nr 3 u.z.p.d.), z opodatkowania w tej formie mogą korzystać lekarze, lekarze dentyści, felczerzy, technicy dentyści, pielęgniarki oraz położne.

Korzystanie z formy opodatkowania podatkiem dochodowym w postaci karty podatkowej jest możliwe po spełnieniu sześciu warunków ogólnych określonych w art. 25 ust. 1 u.z.p.d., które zostaną przedstawione w dalszej części artykułu. Warunki ogólne korzystania z karty podatkowej są wskazywane w doktrynie jako podstawa potwierdzająca cel w postaci przeznaczenia tej formy dla mniejszych podatników, nieosiągających znacznych przychodów¹². Ten cel był już przedmiotem wcześniejszych rozważań. Dla podatników wykonujących poszczególne rodzaje działalności ustawodawca przewiduje także warunki szczególne korzystania z karty podatkowej¹³. Są one przedstawione w objaśnieniach do poszczególnych części załącznika nr 3 u.z.p.d., które opisują różne rodzaje działalności opodatkowane w ramach karty podatkowej. Przykładowo, objaśnienia do części VIII załącznika nr 3 u.z.p.d. wymieniają między innymi wykonywanie działalności przy zatrudnieniu maksymalnie jednej pomocy fachowej lub przyuczonej jako warunek do opodatkowania kartą podatkową w ramach rodzaju działalności w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego oraz niewykonywanie działalności w formie spółki cywilnej.

¹¹ B. Brzeziński, *Wykładnia prawa podatkowego*, Gdańsk 2013, s. 156–159.

¹² A. Hanusz, P. Czerski, A. Niezgoda, *Dochody budżetu gminy*, Warszawa 2006, LEX.

¹³ P. Szczęśniak, *Warunki uprawniające do opodatkowania w formie karty podatkowej*, [w:] *Źródła finansowania samorządu terytorialnego*, red. A. Hanusz, Warszawa 2015, s. 128.

Niedochowanie warunków uprawniających do korzystania z karty podatkowej pociąga za sobą istotne konsekwencje. W przypadku ich naruszenia, zgodnie z art. 37 ust. 7 u.z.p.d., podatnik jest zobowiązany do poinformowania o tym właściwego organu w terminie siedmiu dni od dnia powstania okoliczności powodujących utratę prawa do tej formy opodatkowania. Spełnienie tego obowiązku skutkuje koniecznością opodatkowania dochodów na zasadach ogólnych albo w formie ryczału od przychodów ewidencjonowanych – o ile podatnik spełnia warunki do jego stosowania – począwszy od dnia utraty prawa do karty podatkowej (art. 39 u.z.p.d.). Natomiast niewypełnienie tego obowiązku prowadzi do stwierdzenia przez naczelnika urzędu skarbowego wygaśnięcia decyzji ustalającej wysokość podatku dochodowego w formie karty podatkowej w danym roku podatkowym¹⁴.

Po zmianach wynikających z implementacji programu pn. Polski Ład karta podatkowa stała się formą opodatkowania dochodów z działalności gospodarczej podatkiem dochodowym w stadium wygaszania. Od 1 stycznia 2022 r. możliwość wykorzystania tej formy opodatkowania została ograniczona do podatników, którzy kontynuują jej stosowanie. Podatnicy tej formy mogą dalej rozliczać się w jej ramach pod warunkiem, że nie zostali pozbawieni prawa do tego w wyniku naruszenia ustawowych warunków korzystania z niej, o czym stanowi art. 9 pkt 16 lit. a) tiret pierwsze ustawy wprowadzającej Polski Ład¹⁵. Według opracowania GUS za 2024 r. dotyczącego działalności przedsiębiorstw zatrudniających do dziewięciu osób liczba podatników stosujących kartę podatkową wynosiła przynajmniej 57 000. Powyższa liczba podatników jest mniejsza jedynie o 2000 w stosunku do roku 2022¹⁶.

Wyłączenie możliwości wyboru omawianej formy opodatkowania prowadzi do intensyfikacji sporów pomiędzy administracją skarbową a podatnikami, zwłaszcza w zakresie kwalifikacji usług jako specjalistycznych na gruncie art. 25 ust. 3 w zw. z art. 25 ust. 1 pkt 3 u.z.p.d. Widoczne jest to szczególnie w odniesieniu do działalności w obszarze ochrony zdrowia ludzkiego. Celem niniejszego artykułu jest analiza, w świetle orzecznictwa sądów

¹⁴ S. Babiarz, S. Bogucki, A. Dumas, R. Pęk, S. Presnarowicz, J. Pustuł, *Ryczałty w...*, s. 257–259.

¹⁵ Ustawa z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 2105 ze zm.).

¹⁶ Główny Urząd Statystyczny, *Działalność przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób w 2024 r.*, Warszawa–Łódź 2025, s. 16–17.

administracyjnych, definicji usług specjalistycznych w kontekście działalności w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego, ze szczególnym uwzględnieniem znaczenia zgłoszonego zakresu działalności na tle pozostałych kategorii usług. W badaniu kwalifikacji usługi jako specjalistycznej sądy administracyjne nie są konsekwentne, prezentując dwa podejścia. Pierwsze polega na rozdzielaniu usług i badaniu ich pod kątem zdolności do ich wykonania przez podatnika, drugie zaś na traktowaniu ich jako kompleksowych, powiązaniu z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD) i sprawdzeniu na tym gruncie zaliczenia do zgłoszonego zakresu działalności.

2. WARUNEK NIEKORZYSTANIA Z USŁUG OSÓB NIEZATRUDNIONYCH PRZEZ PODATNIKA

Warunek niekorzystania z usług osób niezatrudnionych to jeden z sześciu warunków ogólnych wymienionych w art. 23 ust. 1 u.z.p.d., wśród których znalazły się także: kontynuacja korzystania z karty podatkowej z jednoczesnym brakiem utraty prawa do korzystania z niej lub niezrezygnowaniem z tego prawa, nieprowadzenie innej pozarolniczej działalności gospodarczej spoza katalogu rodzajów działalności zawartego w art. 23 u.z.p.d., nieprowadzenie przez małżonka działalności w tym samym zakresie, z którego przychody podlegają opodatkowaniu w innej formie podatku dochodowego niż karta podatkowa, niewytwarzanie wyrobów akcyzowych, prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej tylko na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Warunek niekorzystania z usług osób niezatrudnionych, który jest określony w art. 25 ust. 1 pkt 3 u.z.p.d., wyklucza korzystanie z usług innych osób niż pracownicy oraz przedsiębiorstw, zakładów. W przypadku rodzaju działalności w zakresie świadczenia usług na rzecz ochrony zdrowia ludzkiego przeważnie są to podwykonawcy, którzy wykonują zawód medyczny na podstawie umów cywilnoprawnych oraz w ramach działalności gospodarczej. W przypadku umów cywilnoprawnych zawód medyczny najczęściej wykonywany jest na podstawie umowy o świadczenie usług oraz umowy o dzieło¹⁷.

¹⁷ *Instytucje prawa medycznego. System prawa medycznego*, t. I, red. M. Safjan, L. Bosek, Warszawa 2018, s. 675–676.

Artykuł 5a pkt 3 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych¹⁸, definiując przedsiębiorstwo, odsyła do unormowań Kodeksu cywilnego. Takie odesłanie znajduje zastosowanie również przy badaniu przepisów ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym z uwagi na jej powiązanie z ustawą o podatku dochodowym od osób fizycznych, a także z uwagi na charakter prawny przepisów Kodeksu cywilnego, które mają zastosowanie w przypadku braku szczególnych unormowań¹⁹. Zgodnie z art. 55¹ Kodeksu cywilnego przedsiębiorstwo jest rozumiane jako „zorganizowany zespół składników niematerialnych i materialnych przeznaczony do prowadzenia działalności gospodarczej”, w szczególności zaś kodeks wymienia elementy katalogu przedsiębiorstwa jako prawa na nieruchomościach i ruchomościach, patenty, licencje, tajemnice przedsiębiorstw²⁰. W doktrynie korzysta się z międzynarodowego prawa podatkowego i art. 5a pkt 22 u.p.d.o.f. definiuje pojęcie zakładu na potrzeby tego punktu, co pozwala wyróżnić cechy tego pojęcia, którymi są osoba działająca na rzecz i w imieniu określonego podatnika, plac budowy, stała placówka umożliwiająca prowadzenie działalności gospodarczej, taka jak przedstawicielstwo, biuro, fabryka, warsztat²¹.

W orzecznictwie rozstrzygnięto również znaczenie sformułowania „nie korzysta”, użytego w treści warunku niekorzystania z usług osób niezatrudnionych przez podatnika. W wyroku z 7 października 2015 r. NSA odniósł się do poglądu, zgodnie z którym zwrot „przy prowadzeniu działalności nie korzystają z usług” implikuje powtarzalność czynności polegających na korzystaniu z usług. Stanowisko to zostało uznane za nietrafne. Sąd wskazał, że wyrażenie „nie korzysta” oznacza całkowity brak korzystania z usług, a nie korzystanie w mniejszym lub większym zakresie²².

¹⁸ Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz.U. z 2026 r., poz. 592) – dalej: u.p.d.o.f. lub ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych.

¹⁹ P. Borszowski, *Ustawa o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne. Komentarz*, Warszawa 2012, art. 25, LEX.

²⁰ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 1071 ze zm.).

²¹ P. Borszowski, *Ustawa o zryczałtowanym podatku dochodowym...*, art. 25, LEX.

²² Wyrok NSA z dnia 7 października 2015 r., sygn. II FSK 1663/13, LEX nr 1800678.

3. USŁUGI SPECJALISTYCZNE – WYJĄTEK OD NIEKORZYSTANIA Z OSÓB NIEZATRUDNIONYCH

Wyjątkiem od opisanego powyżej warunku są usługi specjalistyczne, które definiuje art. 25 ust. 3 u.z.p.d. Zgodnie z definicją legalną zawartą w powołanym wyżej przepisie, usługami specjalistycznymi są czynności i prace, które nie wchodzą w zgłoszony zakres działalności podatnika, ale są niezbędne do wykonania wyrobu lub świadczonej usługi, w tym również czynności i prace towarzyszące, o których mowa w załączniku nr 4 do ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym (dalej – załącznik nr 4 u.z.p.d.). O niewchodzeniu w zgłoszony zakres działalności świadczy użycie sformułowania „w inny niż zgłoszony zakres działalności”, które trzeba opisać jako „nie ten”, „nie taki” zakres działalności, jaki ma podatnik²³. Przez czynność z kolei należy rozumieć wykonywanie, działanie²⁴, „coś, co człowiek robi w jakimś celu”²⁵. Definicje słownikowe pojęcia praca wskazują, że jest to czynność, która ma pozwolić na uzyskanie określonego efektu, np. w postaci wytworzenia dobra materialnego²⁶.

Zakres zgłoszonej działalności nie jest obecnie definiowany przez ustawę o zryczałtowanym podatku dochodowym. Zgłoszenie działalności pojawiało się w stanie prawnym sprzed zmian wprowadzonych ustawą implementującą Polski Ład, mianowicie w art. 25 ust. 1 pkt 2 u.z.p.d., w którym mowa była tylko o zgłoszeniu jednego z rodzajów działalności, nie zaś o zakresie działalności²⁷. Wzór wniosku o zastosowanie karty podatkowej, który został określony w załączniku do rozporządzenia Ministra Finansów, zawierał część „D.2. Rodzaj i zakres działalności”. Punkt 20 tego wniosku pozwalał na wpisanie rodzaju działalności z art. 23 ust. 1 u.z.p.d.²⁸, zaś pkt 21 na wpisanie kilku zakresów działalności, co wpływa obecnie na badanie spełnienia wyjątku w postaci usług specjalistycznych, implikując posłużenie się zakresem działalności zgłoszonym we wniosku o zastosowanie opodatkowania w formie karty podatkowej w ramach tego badania. Nie jest to jedyny sposób zgłaszania

²³ <https://sjp.pwn.pl/slowniki/inny.html> (dostęp: 26.03.2025).

²⁴ <https://sjp.pwn.pl/slowniki/czynno%C5%9Bci.html> (dostęp: 26.03.2025).

²⁵ <https://wsjp.pl/haslo/podglad/43407/czynnosc/4902303/czlowieka> (dostęp: 26.03.2025).

²⁶ <https://wsjp.pl/haslo/podglad/16015/praca/4616664/fizyczna>, <https://sjp.pwn.pl/doroszewski/praca;5481004> (dostęp: 26.03.2025).

²⁷ Ustawa z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 1993).

²⁸ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie określenia wzoru wniosku o zastosowanie opodatkowania w formie karty podatkowej (Dz.U. poz. 2522).

wykonywanej działalności, który może rzutować na jej zakres. Zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 8 ustawy o CEIDG jednymi z danych ewidencyjnych podlegających wpisowi do CEIDG są dane o przedmiocie prowadzonej działalności na podstawie PKD²⁹. Podjęcie prowadzenia działalności gospodarczej jest możliwe od momentu złożenia wniosku o wpis do CEIDG, o czym stanowi art. 17 ust. 1 Prawa Przedsiębiorców³⁰. Jak zaznacza się w doktrynie, klasyfikacje statystyczne, takie jak PKD, mają na celu opisywanie rzeczywistości, na co wskazuje pełnienie przez nie funkcji wyłącznie „nominalistycznej”³¹. Przyjęcie takiej funkcji sprawia, że nie można uznać klasyfikacji statystycznych jako kreujących rzeczywistość i wyciągać wniosków interpretacyjnych z pominięciem pozostałych dokumentów i dowodów, tylko na podstawie klasyfikacji. Istotnym dla znaczenia PKD jest rozporządzenie Rady Ministrów, które wskazuje, że jest ono ustanowione dla celów statystycznych³². Taki cel ma swoje skutki, jak wskazane we wstępie do załącznika do rozporządzenia w sprawie PKD. Wspomniany wstęp wskazuje, że klasyfikacja jest „umownie przyjętym (...) podziałem zbioru rodzaju działalności”, co oznacza, że jej treść nie odzwierciedla dokładnie rzeczywistości³³.

Istotnym zagadnieniem cechującym usługi specjalistyczne na gruncie art. 25 ust. 3 jest niezbędność czynności i prac do całkowitego wykonania wyrobu lub świadczonej usługi. Z definicji słownikowej niezbędności wynika, że te czynności muszą być konieczne potrzebne do wykonywania wyrobów lub świadczenia usługi³⁴. Bez usług specjalistycznych niemożliwym lub znacząco utrudnionym byłoby wykonywanie działalności. Potwierdza to także orzecznictwo. Na podstawie wykładni językowej NSA stwierdzał, że „niezbędność” należy rozumieć jako bezpośrednie związanie z działalnością gospodarczą prowadzoną przez podatnika. Naczelnny Sąd Administracyjny dodawał także

²⁹ Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy (t.j. Dz.U. z 2026 r., poz. 30) – dalej: ustawa o CEIDG.

³⁰ Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 1480 ze zm.) – dalej: Prawo Przedsiębiorców.

³¹ B. Gryziak, *Klasyfikacja statystyczna w postępowaniu w sprawie wydania interpretacji indywidualnej przepisów prawa podatkowego, czyli o potrzebie rozwoju teorii normy prawnopodatkowej*, „Przegląd Podatkowy” 2026, nr 4, s. 43–44.

³² Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2024 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz.U. poz. 1936) – dalej: rozporządzenie w sprawie PKD.

³³ <https://sjp.pwn.pl/slowniki/umownie.html> (dostęp: 26.03.2025).

³⁴ <https://sjp.pwn.pl/slowniki/niezb%C4%99dno%C5%9B%C4%87.html> (dostęp: 26.03.2025).

do powyższej wykładni, że zastosowanie sformułowania „przy prowadzeniu działalności” w warunku niekorzystania z usług osób niezatrudnionych i przedsiębiorstw wzmacnia prawidłowość takiego kierunku wykładni³⁵. Takie stanowisko jest przywoływane także w doktrynie³⁶. Przy ocenie opisywanej przesłanki niezbędności czynności i prac istotne jest uwzględnienie technologicznej charakterystyki działalności³⁷.

Na podstawie tej definicji specjalistyczność usług nie polega na wyjątkowości, posiadaniu szczególnej wiedzy, kwalifikacji, której oczekuje się po specjaliście, co mogłoby sugerować potoczne rozumienie tego słowa. Ten wyjątek polega na korzystaniu z usług, których nie można zaliczyć do zakresu zgłoszonej działalności, które mają jednak znaczenie dla jej wykonywania. Obydwa warunki muszą być spełnione łącznie, aby dana czynność, praca była zaliczona do katalogu usług specjalistycznych.

4. BADANIE ZGŁOSZONEGO ZAKRESU DZIAŁALNOŚCI

Badanie zgłoszonego zakresu działalności w przypadku rodzaju działalności nazwanego „usługami w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego” jest trudniejsze niż w przypadku rodzaju działalności oznaczonego w art. 23 ust. 1 pkt 1 u.z.p.d. Rodzaj nazwany „działalnością usługową lub wytwórczo-usługową” ma w załączniku nr 4 u.z.p.d., który jest zatytułowany „Charakterystyka działalności usługowej i wytwórczo-usługowej objętej opodatkowaniem w formie karty podatkowej”, określone zakresy działalności i ich przedmiot. Treść tego załącznika jest zaprezentowana w formie tabeli zawierającej trzy kolumny, które podają informacje kolejno o: liczbie porządkowej, zakresie działalności i przedmiocie działalności. W innych przypadkach trzeba korzystać ze źródeł pozwalających na scharakteryzowanie zakresu działalności nieznajdujących się w ustawie o zryczałtowanym podatku dochodowym.

³⁵ Wyrok NSA z dnia 22 marca 2016 r., sygn. II FSK 3921/13, Legalis nr 1455219 oraz wyrok NSA z dnia 7 grudnia 2021 r., sygn. II FSK 1212/21, Legalis nr 2653985, który był wydany na podstawie skargi na wyrok WSA w Krakowie z dnia 13 stycznia 2021 r., sygn. I SA/Kr 935/20, Legalis nr 2536214.

³⁶ Ł. Kumkowski, D. Osada, P. Roszkowski, *Ustawa o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne. Komentarz praktyczny*, wyd. 1, Warszawa 2025, art. 25, Legalis.

³⁷ A. Huchla, *Ustawa o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne. Komentarz*, Warszawa 2001, art. 25, LEX.

4.1. Badanie zgłoszonego zakresu działalności w przypadku rodzaju działalności z art. 23 ust. 1 pkt 1 u.z.p.d.

Jak wspomniano powyżej, w tym rodzaju działalności badanie jej zakresu nie sprawia większych problemów co do wyboru źródła badania, gdyż ze względu na obecność załącznika nr 4 u.z.p.d. istnieją podstawy do badania zgłoszonego zakresu działalności w samym akcie. W tym przypadku sądy administracyjne dokonują badania czynności i prac pod kątem przedmiotu działalności opisanych w tabeli odpowiednio do zgłoszonego zakresu działalności.

W wyroku z dnia 7 grudnia 2021 r. NSA badał czynności i prace w zakresie robót budowlanych w stanie faktycznym, w którym podatnik zlecał podwykonawcom przeprowadzenie robót ziemnych z użyciem specjalnej maszyny budowlanej, do ocieplenia poddasz oraz wykonania instalacji elektrycznej pod bramę garażową. Naczelny Sąd Administracyjny przeprowadził badanie powyższych czynności i prac poprzez wymienienie usług zawartych w pozycji nr 70 tabeli znajdującej się w załączniku nr 4 u.z.p.d., która zawiera przedmiot działalności tego podatnika. Sąd wskazał, że wykonanie izolacji dachowej, czynności wykopów pod obiekty budowlane oraz osadzenie w murach i ścianach stolarki i ślusarki budowlanej jest wymienione w przedmiocie działalności do danego zakresu działalności w tabeli z załącznika nr 4 u.z.p.d. Dodatkowo wskazano w uzasadnieniu, że nie ma wpływu na ocenę tych usług jako specjalistycznych potrzeba posiadania specjalnych kwalifikacji, zezwoleń, innych uprawnień do prac w określonej technologii. W wyroku tym NSA podtrzymał rozstrzygnięcie WSA w Krakowie, który nie zakwalifikował tych prac jako usług specjalistycznych dla podatnika³⁸. Podobny rezultat został osiągnięty przez NSA w wyroku z dnia 7 października 2015 r.³⁹ Naczelny Sąd Administracyjny badał kwestię zaliczenia do powyższego zakresu działalności wykonywanie tynków zewnętrznych i elewacji, które były wymienione jako przedmiot działalności w poz. 70 tabeli w załączniku nr 4 u.z.p.d., przez co nie mogły być zaliczone do usług specjalistycznych. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie podzielił powyższe podejście w wyroku z dnia 19 października 2022 r., analizując „wykonywanie wylewek i elewacji z kamienia” jako usług specjalistycznych. Te czynności nie zostały zaliczone do katalogu usług specjalistycznych dla tego podatnika, ponieważ ustawodawca w poz. 70 załącznika nr 4 u.z.p.d. wskazał, że do tego zakresu działalności

³⁸ Wyrok NSA z dnia 7 grudnia 2021 r., sygn. II FSK 1212/21, LEX nr 3291202.

³⁹ Wyrok NSA z dnia 7 października 2015 r., sygn. II FSK 1663/13, LEX nr 1800678.

zalicza się m.in. „wykonanie posadzek z różnych materiałów jak drewno, kamień, ceramika, tworzywo sztuczne, beton”⁴⁰.

W orzecznictwie da się zauważyć także inne podejście do kwestii badania czynności i prac jako usług specjalistycznych niż to opisane powyżej, które można uznać za mniej rygorystyczne dla podatnika. W wyroku z dnia 25 lutego 2010 r. NSA zajmował się sprawą zaliczenia czynności i prac jako usług specjalistycznych przy zakresie usług w obszarze mechaniki maszyn, której przedmiot działalności jest opisany w poz. 11 załącznika nr 4 u.z.p.d. Podatnik zlecił osobom trzecim (przedsiębiorstwu i osobom zatrudnionym na umowie o dzieło) dokonanie naprawy i pomalowania maszyn będących jego środkami trwałymi. Sąd pierwszej instancji uznał, że powyższe usługi mieszczą się w ramach zgłoszonego zakresu działalności i na tym zakończył swoje badanie. Naczelny Sąd Administracyjny doszedł do wniosku, że jest to błąd, ponieważ te czynności nie są konserwacją maszyn powierzonych podatnikowi przez klientów, tj. nie ma bezpośredniego związku z wykonaniem usługi na rzecz klienta, a jedynie ze środkami trwałymi podatnika. Naczelny Sąd Administracyjny także słusznie zauważył, że ten zakres jest „bardzo obszerny”. Ta obszerność powoduje, że nie jest zasadnym oczekiwanie, żeby podatnik był w stanie konserwować jakąkolwiek maszynę. Ocena możliwości podatnika powinna być dokonywana na bazie ustalenia popartego „wiedzą ogólną i doświadczeniem życiowym”, zaś nie na podstawie subiektywnego odczucia podatnika o swoich umiejętnościach⁴¹.

Badanie zgłoszonego zakresu działalności ulega modyfikacji, kiedy podatnik prowadzi rodzaj działalności wskazany w art. 23 ust. 1 pkt 1 u.z.p.d. Ten rodzaj działalności ma w załączniku nr 4 u.z.p.d. określony przedmiot działalności dla poszczególnych jego zakresów, co stanowi podstawę do badania zgłoszonego zakresu działalności. To powoduje, że w przypadku tego rodzaju działalności to treść załącznika zyskuje pierwszeństwo przed regulacjami prawa statystycznego w postaci PKD, co zostało wskazane w orzecznictwie⁴². Samo badanie jest rygorystyczne, ale jest limitowane w przypadku zbyt szerokiego zakresu działalności oraz spełnienia obiektywnych przesłanek niemożności dokonania czynności, prac we własnym zakresie (osobistym lub poprzez pracowników).

⁴⁰ Wyrok WSA w Krakowie z dnia 19 października 2022 r., sygn. I SA/Kr 847/22, LEX nr 3451537.

⁴¹ Wyrok NSA z dnia 25 lutego 2010 r., syn. II FSK 1674/08, LEX nr 595882.

⁴² Wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 21 maja 2015 r., sygn. I SA/Wr 201/15, LEX nr 1952854.

4.2. Badanie zgłoszonego zakresu działalności w przypadku rodzaju działalności w postaci usług w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego

W przeciwieństwie do rodzaju działalności opisanego powyżej, przedmioty działalności usług w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego nie zostały wymienione w ustawie. Taki brak uregulowania jest źródłem różnych podejść w badaniu zaliczenia czynności i prac wykonywanych przez osoby niezatrudnione przez podatnika, które służą realizacji zgłoszonego przez niego zakresu działalności.

W sprawie dotyczącej lekarza stomatologa korzystającego z usług higienistki i pielęgniarki swoje podejście do badania takich czynności i prac zaprezentował WSA w Gorzowie Wielkopolskim. Spór polegał na zakwalifikowaniu czynności związanych między innymi z przygotowaniem do pobrania odpowiedniego wycisku uzębienia, odlaniem modelu jako usług specjalistycznych. Sąd administracyjny rozstrzygnął, że podatnik był uprawniony do wszystkich usług, które miały w jego działalności wykonywać powyżej wymienione osoby. Sąd zaznaczył, że osoby te nie mogły zastąpić podatnika w wykonywaniu zawodu, ale uznał, że to kryterium uprawnienia do wykonywania czynności i związane tego uprawnienia z jego działalnością ma zdecydowany wpływ na badanie kwalifikacji czynności jako usług specjalistycznych. W tym przypadku kwestie PKD nie miały znaczenia, nawet jeśli rozporządzenie w sprawie PKD w praktyce dentystycznej, która jest oznaczona kodem 86.23.Z, zaznacza, że ta działalność nie obejmuje pomocniczej działalności dentystycznej, np. higienistek i asystentów stomatologicznych. Sąd nie podzielił argumentów strony dotyczących wyróżnienia i rozdzielenia tych zawodów od zawodu lekarza dentysty w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 20 lipca 2011 r., w sprawie kwalifikacji wymaganych od pracowników na poszczególnych rodzajach stanowisk pracy w podmiotach leczniczych niebędących przedsiębiorcami⁴³. Obecnie to rozporządzenie jest uchylone, jednakże miało ono pozwolić na ustalenie jednolitych kwalifikacji między innymi zawodów medycznych, co wyrażone zostało w § 1 tego rozporządzenia⁴⁴.

⁴³ Wyrok WSA w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 24 listopada 2016 r., sygn. I SA/Go 310/16, LEX nr 2178776.

⁴⁴ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 lipca 2011 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od pracowników na poszczególnych rodzajach stanowisk pracy w podmiotach leczniczych niebędących przedsiębiorcami (Dz.U. Nr 151, poz. 896 ze zm.).

Sądy administracyjne zaprezentowały odmienne podejście w sprawie dotyczącej opodatkowania kartą podatkową w 2022 r. lekarza chirurga, który wykonywał swój zawód w oparciu o kompleksowe usługi szpitalne, polegające na przygotowaniu do zabiegów, wykonywaniu zabiegów oraz opiece po zabiegu⁴⁵. Przedmiot działalności podmiotu, który dostarczał tych kompleksowych usług szpitalnych, był sklasyfikowany w podklasie PKD o numerze 86.10.Z – działalność szpitali, zawierającej m.in. usługi personelu medycznego. Do tej podklasy PKD nie zalicza się konsultacji świadczonych przez lekarzy osobom chorym, które są oznaczone w podklasie z grupy 86.2⁴⁶, w ramach której jedną z podklas wykonuje podatnik zgodnie z CEiDG. Podmiot dostarczający wykonywał swoje zobowiązanie za pośrednictwem personelu medycznego, m.in. pielęgniarek, instrumentariuszy, anestezjologów, a także lekarzy asystentów, którzy brali udział w zabiegach. O zakwalifikowaniu tych czynności jako usług specjalistycznych rozstrzygnął, jako sąd pierwszej instancji, WSA w Szczecinie. W wyroku z dnia 8 listopada 2023 r. orzekł, że te czynności należy zakwalifikować do katalogu usług specjalistycznych dla podatnika. Sąd pierwszej instancji wskazał, że przedmiotem zobowiązania jest kompleksowa usługa szpitalna. Stronami tego zobowiązania są: dłużnik, którego przedmiotem działalności sklasyfikowanym zgodnie z PKD jest działalność szpitali, i wierzyciel o przedmiocie działalności sklasyfikowanym zgodnie z PKD jako praktyka lekarska specjalistyczna. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie argumentował to także powiązaniem funkcjonalnym tych usług jako szpitalnych, których, zdaniem sądu, nie można wydzielić. Przy wskazaniu niepokrywania się czynności i prac podatnika z czynnościami i pracami szpitala wywiódł także, że działalności zgodnie z PKD są różne i zgłoszony zakres działalności podatnika nie obejmował działalności szpitali⁴⁷. Podzielając powyższe stanowisko sądu pierwszej instancji, NSA wskazał w wyroku z dnia 28 czerwca 2024 r. także, że usługi szpitalne są wykonywane przez pielęgniarki, salowe, a nie przez lekarza chirurga, co skutkuje

⁴⁵ Wyrok WSA w Szczecinie z dnia 8 listopada 2023 r., sygn. I SA/Sz 398/23, LEX nr 3633604 oraz Wyrok NSA z dnia 28 czerwca 2024 r., sygn. II FSK 249/24, LEX nr 3760039.

⁴⁶ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz.U. Nr 251, poz. 1885 ze zm.), które obowiązywało do 31 grudnia 2024 r. – dalej: PKD 2007.

⁴⁷ Wyrok WSA w Szczecinie z dnia 8 listopada 2023 r., sygn. I SA/Sz 398/23, LEX nr 3633604.

brakiem zaliczenia do zgłoszonego zakresu działalności przez podatnika. Naczelny Sąd Administracyjny podkreślił również, że nie zostały wskazane żadne podstawy prawne ani faktyczne do rozdzielania takich czynności, które uzasadniałyby zatrudnienie przez podatnika osób je wykonujących⁴⁸.

Na bazie powyższej analizy orzecznictwa w zakresie badań zgłoszonego zakresu działalności można wskazać, że dwa podejścia w tym badaniu opierają się na różnym stosunku do PKD oraz sposobie badania zgłoszonego zakresu działalności. W przypadku przywołanego lekarza stomatologa sąd administracyjny skupił się na aspekcie przedmiotowym czynności i prac w badaniu kwalifikacji ich jako usług specjalistycznych. Ciężar badania zakresu zgłoszonej działalności został położony na same czynności i prace, możliwość ich wykonania przez podatnika w ramach swojej działalności. To podejście nie nadaje większego znaczenia PKD. Znajduje ono swoje potwierdzenie w doktrynie, w której wskazuje się, że przy powyższym badaniu powinno się sprawdzać, czy osoba wykonująca zawód medyczny może wykonać dane czynności i prace we własnym zakresie⁴⁹.

W drugim opisanym przypadku sądy administracyjne skupiły się już na aspekcie podmiotowym czynności i prac. Ważniejszym w ocenie badającego stał się zobowiązany do ich wykonania, a mniejszą wagę położono na same czynności i prace, a także zdolności do wykonania ich przez podatnika w ramach działalności. Świadczy o tym korelacja czynności i prac, które zostały zakwalifikowane jako usługi specjalistyczne, co podkreślono wskazaniem na ówczesną klasyfikację PKD, według której zakresy zgłoszonej działalności zobowiązanego i wierzyciela są różne. Wyznacznik PKD w tym przypadku nie jest przekonująco trafny, zwłaszcza że oba zakresy pokrywają się w części, nie są to zbiory wykluczające się. Z praktyki lekarskiej w ramach PKD są wykluczone tylko konsultacje, a PKD 2007 przy kodzie 86.2 grupy praktyka lekarska wskazywał, że obejmuje ona „porady lekarskie, diagnostykę oraz leczenie świadczone przez lekarzy”. Leczenie to coś innego niż konsultacja. W obu opisywanych przypadkach, które obrazowały analizowane podejścia, pojawiały się usługi pielęgniarek. W przypadku pierwszego z nich była mowa o usługach w ramach praktyki pielęgniarskiej, opisaney kodem PKD 2007 86.90.C, zaś w przypadku drugiego w ramach działalności szpitali, co pozwala różnie kwalifikować te usługi.

⁴⁸ Wyrok NSA z dnia 28 czerwca 2024 r., sygn. II FSK 249/24, LEX nr 3760039.

⁴⁹ R. Witczak, *Opodatkowanie działalności medycznej lekarzy i pielęgniarek*, Warszawa 2009, s. 40.

Wystarczy, że pośrednikiem przy nich jest szpital, co na podstawie drugiego podejścia skutkuje zgola inną kwalifikacją. Stan faktyczny pozwala także na wskazanie wątpliwych czynności i prac, które powinny być zbadane osobno, a mianowicie korzystania z innych lekarzy, takich jak anestezjologowie oraz lekarze asystenci przy zabiegach.

Przy rozważaniu powyższego problemu bardziej trafnymi treściowo dokumentami wspomagającymi badanie kwalifikacji czynności jako usług specjalistycznych byłyby programy specjalizacji lekarskich. Są one opracowywane przez zespoły ekspertów, redagowane przez Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego, które zatwierdza Minister Zdrowia, o czym stanowi art. 16f ust. 4 ustawy o zawodzie lekarza i lekarza dentystry⁵⁰. Przepis art. 16f ust. 5 ustawy o zawodzie lekarza i lekarza dentystry stanowi, że zespół ekspertów jest powoływany spośród lekarzy specjalistów zgłoszonych przez konsultanta krajowego w danej specjalizacji. Program specjalizacji lekarskiej stanowi podstawę odbywania szkolenia specjalizacyjnego, które jest konieczne do uzyskania tytułu specjalisty, o czym mówi art. 16 ust. 1 pkt 1 ustawy o zawodzie lekarza i lekarza dentystry⁵¹. Program specjalizacji lekarskiej jest podzielony na części, m.in. dotyczące wymaganej wiedzy, którą uczestnik ma posiadać w trakcie specjalizacji, a także wymaganych umiejętności praktycznych, które ma posiadać osoba, która zdobyła tytuł specjalisty⁵². Taki konkretny program jest przydatny w analizie kompetencji lekarza danej specjalizacji. W doktrynie wskazuje się, że lekarz nie może wykonywać swojego zawodu, wykraczając „poza swoje umiejętności zawodowe, określone ramami konkretnej specjalizacji”⁵³. W związku z powyższym programy specjalizacji lepiej odpowiadają rzeczywistości wykonywania zawodu medycznego niż rozwiązania przyjęte na potrzeby prawa statystycznego. W przypadku lekarza chirurga odpowiedni program zakłada, że po ukończeniu modułu początkowego specjalizacji lekarz będzie uczestniczył w zabiegach chirurgicznych, m.in. asystując przy nich⁵⁴,

⁵⁰ Ustawa z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (t.j. Dz.U. z 2026 r., poz. 37 ze zm.), LEX – dalej: ustawa o zawodzie lekarza i lekarza dentystry.

⁵¹ *System prawa medycznego*, t. I, *Pojęcie, źródła i zakres prawa medycznego*, red. R. Kubiak, L. Kubicki, E. Zielińska, Warszawa 2018, s. 214–216.

⁵² *Organizacja systemu ochrony zdrowia. System prawa medycznego*, t. III, red. D. Bach-Golecka, R. Stankiewicz, Warszawa 2020, s. 856–857.

⁵³ D. Karkowska, *Zawody medyczne*, Warszawa 2012, s. 311.

⁵⁴ Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego, Program modułu podstawowego w zakresie Chirurgii Ogólnej, Warszawa 2023, s. 7–9.

co jednoznacznie wskazuje, że zapewnienie lekarzy asystentów przy zabiegach wkracza w zgłoszony zakres działalności podatnika, dodatkowo w ramach swojej specjalizacji lekarz chirurg jest uprawniony do takich czynności, co wynika z tego dokumentu.

5. WNIOSKI I POSTULATY *DE LEGE FERENDA*

Z uwagi na swą specyfikę karta podatkowa jako preferencyjna forma opodatkowania podatkiem dochodowym jest adresowana do ograniczonego grona podatników, którzy w założeniu prowadzą działalność w mniejszych rozmiarach. Takie podejście można uznać za dyrektywę wykładni, która powinna wyrażać się w bardziej rygorystycznej interpretacji warunków zastosowania tej formy opodatkowania. W przypadku usług w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego ograniczenie adresatów sprowadza się do skierowania tej formy opodatkowania do konkretnych zawodów medycznych. Dla tych adresatów kluczowym jest spełnienie warunków opodatkowania, takich jak niekorzystanie z usług osób niezatrudnionych oraz przedsiębiorstw, zakładów, a także warunków szczególnych w postaci ograniczenia do zatrudnienia jednej pomocy fachowej lub przyuczonej. Badanie spełniania tych warunków jest możliwe w czasie trwania korzystania z tej formy opodatkowania przez podatnika, co w razie negatywnego wyniku może skutkować pozbawieniem go prawa do niego, które będzie bezpowrotne po zmianach w wyniku Polskiego Ładu.

Wyłączeniem z warunku niekorzystania z usług osób niezatrudnionych oraz przedsiębiorstw, zakładów są usługi specjalistyczne. Są to czynności i prace, które nie wchodzą do zgłoszonego przez podatnika zakresu działalności, a jednocześnie są niezbędne dla jej prowadzenia. Takim wyłączeniem nie będzie czas trwania korzystania z tych czynności i prac, ponieważ warunek polega na niekorzystaniu z nich w ogóle, a nie na niekorzystaniu z nich w sposób powtarzalny.

Istotnym czynnikiem tej definicji jest badanie zakresu zgłoszonej działalności. Podejścia sądów administracyjnych nie są tutaj jednolite, także ze względu na rodzaj działalności. W ramach rodzaju działalności określonego w art. 23 ust. 1 pkt 8 u.z.p.d. (usługi w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego) są prezentowane dwa różne podejścia. W przypadku rodzaju działalności wskazanego w art. 23 ust. 1 pkt 1 u.z.p.d. sądy korzystają z załącznika nr 4 u.z.p.d., który określa przedmiot działalności przy poszczególnych jej zakresach. Powyższe podejście powoduje, że PKD i prawo statystyczne nie

mają zastosowania w przypadku tego rodzaju działalności dla celów badania spełnienia wyjątku od warunku niekorzystania z usług osób niezatrudnionych w postaci usług specjalistycznych. W orzecznictwie pojawiło się stanowisko dopuszczające ograniczenie zgłoszonego zakresu działalności z uwagi na szerokość jego przedmiotu działalności wyrażonego w tabeli w załączniku nr 4 u.z.p.d. oraz obiektywne przesłanki. W takiej sytuacji podatnik może posłużyć się usługami specjalistycznymi.

Rodzaj działalności w postaci usług w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego nie ma zdefiniowanego w ustawie przedmiotu działalności, co oznacza, że sądy muszą posłużyć się innymi kryteriami oceny. W orzecznictwie wyklarowały się dwa podejścia. Pierwsze charakteryzuje się badaniem przez sądy posłużenia się kryteriami uprawnień podatnika do wykonywania usług, które nabywał w drodze umów cywilnoprawnych od innych osób wykonujących zawody medyczne. Takie podejście wyłączało zastosowanie zakresów działalności określonych w rozporządzeniu w sprawie PKD. Odmienne podejście opierało się na kompleksowości nabywanych usług szpitalnych, do których zobowiązany był szpital. W tym podejściu sam fakt kompleksowości determinuje niezaliczenie czynności i prac do zgłoszonego zakresu działalności poprzez skupienie się na funkcjonalnym powiązaniu tych czynności i prac z działalnością szpitali, a tym samym z konkretnym kodem PKD odnoszącym się do działalności szpitali, co też zostało uznane za niemożność wydzielenia pojedynczych czynności. Takie podejście sprawia, że istotny staje się zgłoszony za pośrednictwem CEIDG zakres działalności, przez co na znaczeniu zyskuje PKD.

Wymienione podejścia różnią się w aspekcie badania zgłoszonego zakresu działalności pod względem czynników determinujących to badanie. W pierwszym podejściu głównym elementem były czynności i prace, więc znaczenie miały aspekty przedmiotowe, w drugim zaś bardziej niż same czynności i prace liczył się zobowiązany do ich wykonania, na co miało wpływ istnienie szpitala jako pośrednika pomiędzy wykonawcą czynności i prac a ich odbiorcą. W drugiej sprawie skupiono się bardziej na zaliczeniu do innego zakresu działalności na podstawie PKD tych czynności i prac, niż sprawdzeniu, czy można je zaliczyć do tego samego zakresu działalności, zwłaszcza że w PKD 2007 z działalności szpitali tylko konsultacje lekarskie zostały wyłączone z tej podklasy, zaś praktyka lekarska obejmuje także diagnostykę i leczenie przez lekarzy. Takie skonstruowanie podklas pokazuje, że nie są to zbiory niepokrywające się, co skutkuje tym, że kierowanie się klasyfikacją PKD może być obarczone błędami, także z uwagi na

dyrektywę wykładni adresatów tej formy opodatkowania, co za tym idzie bardziej rygorystyczne badanie warunków.

Przepisy regulujące kartę podatkową oraz stanowiska w orzecznictwie nie wskazują wprost na możliwość badania zakresu działalności na podstawie programów specjalizacji w przypadku zawodów medycznych posiadających tytuł specjalisty. Sam program specjalizacji pozwala na ustalenie, do czego uprawniony jest lekarz specjalista, jakie umiejętności i wiedzę zyskuje w wyniku skończenia specjalizacji oraz jakie są granice wykonywania jego zawodu. W sprawie lekarza-chirurga pozwoliłoby to na ustalenie, że asystowanie innemu lekarzowi mogło naruszać warunek niekorzystania z osób niezatrudnionych przez podatnika, ponieważ podatnik był do tego uprawniony, a jeśliby chciał skorzystać z usług lekarza-asystenta, powinien go zatrudnić, gdyż ustawodawca przewidział możliwość zatrudnienia jednej pomocy fachowej.

Skupienie się na wchodzeniu czynności i prac do innego zakresu działalności niż zgłoszony przez podatnika pokazuje, że sądy mogą prowadzić badanie pod kątem zaliczenia do innego zakresu działalności w ramach PKD niż niewchodzenia do zakresu zgłoszonej działalności podatnika. Takie podejście wspiera treść przepisu, który przy niedoskonałości PKD pozwala na zaliczenie do innego zakresu działalności, nawet jeśli czynności i prace można zaliczyć do zgłoszonego zakresu działalności podatnika. W związku z poruszonym w tym akapicie podejściem w orzecznictwie, pomimo wygaszania tej formy opodatkowania, zasadnym jest postulat *de lege ferenda*, który polegałby na zmianie treści art. 25 ust. 3 ustawy poprzez zastąpienie słów „wchodzące w inny niż” słowami „nie wchodzące w”. Taka zmiana treści tego przepisu pozwoliłaby wyeliminować czynnik prowadzący do błędnych wniosków, będąc zarazem zmianą doprecyzowującą przepisy. Po zmianie badanie opierałoby się na sprawdzeniu, czy dana czynność wchodzi do zakresu działalności podatnika. Obecnie, wskutek stosowania PKD, badana jest odpowiedź na pytanie, czy czynności i prace wchodzi do innego zakresu działalności i jeśli tak, to nie wchodzi automatycznie do zgłoszonego zakresu działalności, co by sugerowała definicja słownikowa słowa „inny”, ale PKD pozwala zaliczyć dane czynności do dwóch podklas. Taki proces badania obecnie nie odpowiada dyrektywie wykładni tych przepisów, zmierzającej do przeznaczenia tej formy opodatkowania dochodu dla mniejszych podatników. Po proponowanej zmianie przepisów nie byłoby wątpliwości, czy dana czynność może być w zakresie działalności podatnika, czy jest on do niej uprawniony. Spełnienie tego postulatu *de lege ferenda* pozwoliłoby także kwalifikować jednakowo poszczególne usługi,

niezależnie od podstawy prawnej wykonywania zawodu wykonawcy, tak jak w powyżej opisywanym przypadku pielęgniarek.

Na podstawie orzecznictwa przedstawionego powyżej ustawodawca powinien rozważyć wprowadzenie kolejnego warunku szczególnego dla tego rodzaju działalności, który wyłączałby wykonywanie działalności przy wsparciu zespołu medycznego większego niż jedna osoba ze zgłoszonego zakresu działalności. Taka zmiana wpisałaby się w wygaszanie tej formy opodatkowania i ograniczyłaby liczbę podatników z niej korzystających. Taki warunek uzupełniałby inny warunek szczególny w postaci możliwości zatrudnienia tylko jednej pomocy fachowej lub przyuczonej.

BIBLIOGRAFIA

- Babiarz S., Bogucki S., Dumas A., Pęk R., Presnarowicz S., Pustuł J., *Ryczałty w prawie podatkowym*, Warszawa 2012.
- Bartosiewicz A., Kubacki R., *Ustawa o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne. Komentarz*, Warszawa 2011.
- Borszowski P., *Ustawa o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne. Komentarz*, Warszawa 2012.
- Brzeziński B., *Wykładnia prawa podatkowego*, Gdańsk 2013.
- Dzwonkowski H., *Charakter prawny karty podatkowej*, „Glosa” 1999, nr 10.
- Gryziak B., *Klasyfikacja statystyczna w postępowaniu w sprawie wydania interpretacji indywidualnej przepisów prawa podatkowego, czyli o potrzebie rozwoju teorii normy prawnopodatkowej*, „Przegląd Podatkowy” 2026, nr 4.
- Hanusz A., Czerski P., Niezgodą A., *Dochody budżetu gminy*, Warszawa 2006.
- Huchla A., *Ustawa o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne. Komentarz*, Warszawa 2001.
- Institucje prawa medycznego. System prawa medycznego*, t. I, red. M. Safjan, L. Bosek, Warszawa 2018.
- Karkowska D., *Zawody medyczne*, Warszawa 2012.
- Kumkowski Ł., Osada D., Roszkowski P., *Ustawa o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne. Komentarz praktyczny*, wyd. 1, Warszawa 2025.
- Organizacja systemu ochrony zdrowia. System prawa medycznego*, t. III, red. D. Bach-Golecka, R. Stankiewicz, Warszawa 2020.
- System prawa medycznego*, t. I, *Pojęcie, źródła i zakres prawa medycznego*, red. R. Kubiak, L. Kubicki, E. Zielińska, Warszawa 2018.
- Szczęśniak P., *Warunki uprawniające do opodatkowania w formie karty podatkowej*, [w:] *Źródła finansowania samorządu terytorialnego*, red. A. Hanusz, Warszawa 2015.
- Witczak R., *Opodatkowanie działalności medycznej lekarzy i pielęgniarek*, Warszawa 2009.
- Zieliński R., *Uprozczone formy opodatkowania dochodów osób fizycznych z działalności gospodarczej*, Warszawa 2012.